

,

Source gallica.bnf.fr / Bibliothèque nationale de France

Djerhian, Levon T. ., 1927.

1/ Les contenus accessibles sur le site Gallica sont pour la plupart des reproductions numériques d'oeuvres tombées dans le domaine public provenant des collections de la BnF. Leur réutilisation s'inscrit dans le cadre de la loi n°78-753 du 17 juillet 1978 :

*La réutilisation non commerciale de ces contenus est libre et gratuite dans le respect de la législation en vigueur et notamment du maintien de la mention de source.

*La réutilisation commerciale de ces contenus est payante et fait l'objet d'une licence. Est entendue par réutilisation commerciale la revente de contenus sous forme de produits élaborés ou de fourniture de service.

Cliquer [ici](#) pour accéder aux tarifs et à la licence

2/ Les contenus de Gallica sont la propriété de la BnF au sens de l'article L.2112-1 du code général de la propriété des personnes publiques.

3/ Quelques contenus sont soumis à un régime de réutilisation particulier. Il s'agit :

*des reproductions de documents protégés par un droit d'auteur appartenant à un tiers. Ces documents ne peuvent être réutilisés, sauf dans le cadre de la copie privée, sans l'autorisation préalable du titulaire des droits.

*des reproductions de documents conservés dans les bibliothèques ou autres institutions partenaires. Ceux-ci sont signalés par la mention Source gallica.BnF.fr / Bibliothèque municipale de ... (ou autre partenaire). L'utilisateur est invité à s'informer auprès de ces bibliothèques de leurs conditions de réutilisation.

4/ Gallica constitue une base de données, dont la BnF est le producteur, protégée au sens des articles L341-1 et suivants du code de la propriété intellectuelle.

5/ Les présentes conditions d'utilisation des contenus de Gallica sont régies par la loi française. En cas de réutilisation prévue dans un autre pays, il appartient à chaque utilisateur de vérifier la conformité de son projet avec le droit de ce pays.

6/ L'utilisateur s'engage à respecter les présentes conditions d'utilisation ainsi que la législation en vigueur, notamment en matière de propriété intellectuelle. En cas de non respect de ces dispositions, il est notamment passible d'une amende prévue par la loi du 17 juillet 1978.

7/ Pour obtenir un document de Gallica en haute définition, contacter reutilisation@bnf.fr.

Հրատարակութիւն ՀՈՐԻՋՈՆ գրասան թիւ, 2

ՀԱՅ ԺՈՂՈՎՐԴԱԿԱՆ

ՍԻՐԱՅԻՆ ԵՐԳԵՐ

ԿԱԶՄԵՑ՝ ԼԵՒՈՆ ՃԷՐԱՀԵԱՆ

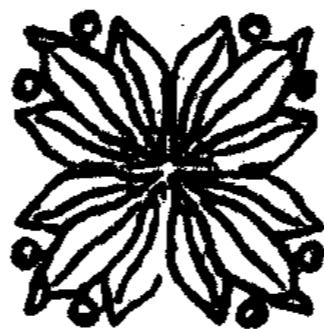
Ե Ր Ա Ժ Շ Տ Ա Պ Է Տ

Մ Ի Ա Կ Կ Ե Պ Ր Ո Ն Ա Տ Ե Ղ Վ Ի

“ ՀՈՐԻՋՈՆ ”, ԳՐԱՏՈՒՆ

ՕՏՈՍ. ՄԷՂ. ԱՂԵՄԱՆԻՏՐԻՈՒ, թիւ 62

ԳԱՎԱԼԱ. - ՅՈՒՆԱՍՏԱՆ

Ցպագրութիւն Ա Ր Ե Ի

1937

475+5706

Հրատարակուիլն ՀՈՐԻԶՈՆ գրատան, թիւ 2

ՀԱՅ ԺՈՂՈՎՐԴԱԿԱՆ

ՍԻՐԱՅԻՆ ԵՐԳԵՐ

ԿԱԶՄԵՑ՝ ԼԵՒՈՆ ՃԷՐԱՅԵԱՆ

Ե Ր Ա Ժ Շ Տ Ա Գ Է Տ

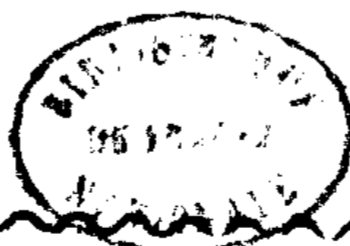

Մ Ի Ա Կ Կ Ս Գ Ր Ո Ն Ա Տ Ե Ղ Ի

“ՀՈՐԻԶՈՆ”, ԳՐԱՏՈՒՆ

ՕՏՈՒ. ՄԷՂ. ԱՂԵՄԱՆՏՐԻՈՒ, ԹԻՒ 62

ԳԱՎԱԼԱ - ՅՈՒՆԱՍՏԱՆ

Ցպագրուիլն ԱՐԵՒ

1937

Ո 4 9 2 0

2008-258238

ՆՈՐ ԵՐԳԱՐԱՆ

ՀԱՅ ԺՈՂՈՎՐԴԱԿԱՆ ՍԻՐԱՅԻՆ ԵՐԳԵՐ

1. ԱՂՈՒՌՈՐ ԱՂՋԻԿ

Խօսք Մ. ԶԱՐԻՖԵԱՆԻ

Եղանակ Լ. ՃԵՐԱՀԵԱՆԻ

Աղուոր աղջիկ, պզտիկ աղջիկ,

Ինձմէ հեռու,

Կը վայլենք քու վարդ ու յասմիկ,

Հոկ աստերու . . .

Ի գո՛ւր նակասդ ինձ կ'երկարես,

Որ համբուրես .

Թախիժն առաւ լոյսն աչքերես,

Ու ես կոյր եմ . . .

Ու ես քեզի քես կը բերեմ,

Հոգի մը ծեր . . .

Աստերուն քար, ես կը ներեմ

Համբոյրդ ու սեր . . .

Պզտիկ աղջիկ, անո՛ւտ աղջիկ,

Ինձմէ հեռու . . .

Կը վայլենք քու վարդ ու յասմիկ

Ասուածներու . . . :

2. ԱՀԱ ՄՕՏԵՑԱՆ

Ահա մօտեցան մահուան ժամերս,

Այ չեմ իմանար բոլոր ցաւերս .

Կը գասուիմ քեզմէ, սիրուն ծաղիկս .

Բայց դադրում չունիմ իմ խեղճ աչքերս :

Ի՞նչպէս պիտ' զատուիմ , սաստիկ է սերս ,
Բայց օգուտ չունի , Աստուած է սերս :
Համբերե՛ք ինչ մը . ո՛վ մահ սոսկալի ,
Ձե՛ս մեղքնար դու սիրես իմ ցաւալի :
Համբերե՛ք ինչ մը , որ սերս առնեմ ,
Եւ այնուհետեւ հանգիստ փուն ընեմ :
Ի՞նչպէս պիտ' զատուիմ եւայլն . . .
Երբ կը մտածեմ մեկ երկու ժամէն ,
Հողեր ու որդեր զիս պիտի ծածկեն ,
Ամեն կողմերս ծակեն ծակծակեն ,
Իմ մատուցեմ մարմինս մատաղ պիտ' անեն :

Յ. ԱՀԱ ՍՈՒՐՀԱՆԴԱԿԻ ՍԱՅԼԱԿԸ

Ահա սուրհանդակի սայլակը ,
Ուղիղ համբով է դուրս թրուում .
Եւ վարդայի ժողովրդի գանգակը
Կարի տակն է դողանչում :
Արթուն սայլորդն գիշերուայ դեմ ,
Իր վիճակի վրայ սրբեց ,
Եւ սիրունու աչաց կարօտ
Նա սխրագին ձայնով երգեց :
« Կապոյտ աչեր , կապոյտ աչեր ,
Կրտսի՛նիս կեանք մաշեցի՛ք .
Ինչո՞ւ , ինչո՞ւ , դուք չար ոտխներ .
Ինչո՞ւ սրտերս բաժնեցի՛ք :
« Մընաս բարեաւ , իմ տուն հայրական -
Մընաս բարեաւ իմ սիրական .
Ես կը հանգչիմ գերթ բոց կրակին ,
Այս անբնակ դաշտի միջին » :
Արեւիս լոյսը խաւարել է .
Այս աշխարհում էլ որք եմ ես .
Մտիս կարօտ աղջկանս տեսնելու ,
Մինչեւ ի մահ զրկուած եմ ես :

Այս որ ասաց՝ շարժեց մթերակ ,
Երեք ձիանց մեջքին խրփեց ,
Իր սիրունու պարզ յիշատակը
Այսպէս երգով նա փարատեց :

4. Ս Ի Ր Ա Հ Ա Ր Ը

Ահա ելաւ յուսինն արժաթ ,
Մուք ամպերուն ստուերէն ,
Ահա նաւակն ալ գեղազարդ
Գուրս սահեցաւ ժայռերէն :
Անուշ հովիկ , փշե յուշիկ
Ու դեպ ինձ բեր բիւր բիւր ալիք :
Նաւակին մեջ իմ գեղունիս ,
Փռուած անփոյթ յուսնի սակ ,
Կը ձայնակցի իմ կիթառիս ,
Հնչուն ձայնով մը յսակ :
Անուշ հովիկ , փշե՛ յուշիկ
Ու դեպ ինձ բեր ձայնն անուշիկ :
Չայնով կ'երգե սեր ու գրգուանք ,
Համակ յուզում ու սառսուռ .
Ալ թող աղջիկ , երգդ ու նուագ .
Բոց աչքերդ ինձ դարձուր :
Անուշ հովիկ , փշե՛ յուշիկ
Ու դեպ ինձ բեր նաւն ու աղջիկ :

5. Ա Ր Շ Ա Լ Ա Յ Ս Ը Ն Ա Ր Է Ն Բ Ա Ց Ի Ա Ի

Արեալոյսը նորէն բացւաւ ,
Ամպու զամպէն ձօն կուգայ .
Ալ ձին եկաւ անտէր եկաւ ,
Ա՛խ իմ ետքը տուն չեկաւ :
Լոյսը բացւաւ , դուռը բացւաւ ,
Ալ ձին ֆրճած ներս ինկաւ ,
Սիրուն կրծքին վերք սացած ,
Արինքաթախ , ներս ինկաւ :

Ա՛խ սիրուն ձի, դու ինձ ասա՛ ,
Ո՛ւր տեղ թողիր իմ ետքը,
Ո՞ր ձորի մեջ, ո՛ր ֆարի սակ ,
Անտր թողիր իմ ետքը :

Ամպեր եկան, մուրր պատեց .
Մինակ նսած կուլամ ես ,
Սիրելիիս , կորած ետքիս ,
Սուգ ու շիվան կ'անեմ ես :

6. Ի Մ Ջ Ի Ն Ա Ր Ի Ե Ա Ր Ը

Արեւ թռնելով ելաւ , իմ շինարի ետքը .
Մեր բանը կրունով ելաւ , դարդիման ետքը -
Թե՛նամու որդին մեռնի , դարդիման ետքը ,
Իրա շար սրտով ելաւ , դարդիման ետքը :
Իմ շինարի ետքը , իմ շինարի ետքը ,
» » » գովական ետքը :

Ճրագը վառայ , վառայ ,
Հօր հետ վասամարդ դառնայ ,
Մօր ու աղբեր թող տուի ,
Ես իմ սիրածին առայ :
Քարափի ձերեկն կանչի .
Թող թե՛նամին ամաչի ,
Արեւիդ մեռնեմ, ետք շան ,
Չինարի պէս կանանչի :

7. ԱՌՏՈՒ ԿԱՆՈՒԽ ԳՈՒ ԺՈՒՆ ԿՊԱՍ

Առտուն կ'ելլես դու ժուռ կուգաս ,
Թափած մազով , վա՛յ , վա՛յ ,
Բարեւ կուտաս , բարեւ կ'առնես ,
Հազար նազով վա՛յ , վա՛յ :
Սիրուն աղջիկ , աղուոր ,
Քեզ կը սիրեմ իրաւոր ,
Սիրես սիրովդ վիրաւոր ,
Աղուոր, սիրուն աղջիկ , մի՛ հեռանաւ :

Ջրհողին քնն է սիրտը ;
Մուտ կը գոցե, վա՛յ, վա՛յ,
Քու նայուածքիդ ինկած տեղը ,
Հուր է , բոց է , վա՛յ, վայ :
Սիրսս սիրովդ տոչոր ,
Կը մեռնիմ կոր խաչոր ,
Քեզ կը սիրեմ իրաւոր
Աղուոր , սիրուն աղջիկ , մի՛ հեռանար :

Տ. ԱԼԱՓԵԱՋ ՍԱՐԵ ԱՄՊԵԼ Ա

Այագեազ սարն ամպել ա ,
Վայ, լե՛, լե՛, լե՛, լե՛, լե՛, լե՛, լե՛,
Աղբեր իր ձին թամբել ա ,
Իմ մայրիկ ջան , իմ մայրիկ ջան ,
Աղբեր իր ձին թամբել ա .
Եարոջ դրոնէն անցել ա .
» » » » .
Նիկ դաւար խաղցել ա .
» » » » .
Անձրել եկէ թրոջել ա .
» » » » .
Արել զարնէ չորցել ա .
» » » » .
Քան կարմիր վարդ բացուել ա :

Թ. ՀՈՎՈՒՐԵ ՆՐՔԸ

Ամեն առտու ոչխարներս կ'առնեի ,
Դեպի դաւար տանեի ,
Սիրսս ուրախ , ձեռքս սրնգս առած ,
Մեղմիւ , մեղմիւ կ'երգեի :
Էմէյի , էմէյի կը մայեի ,
Աղուորիկ աղուորիկ կ'ուսեի ,
Նրբ սրնգս զարնեի ,
Շուտ մը փոփկս կուգայի :

Պայծառ օր մ'եր երբ այսպէս կ'արածէին ,
Սրգի մը ձայն լսեցի ,
Որ անուշիկ , շատ անուշիկ կը լսուեր .
Իսկոյն դէպի հոն վազեցի :

Մազերը սիւռած , հիւս տարածած ,
Գեղջկուհի մը կ'երգէր .

Թշուառական երբ զիս տեսաւ ,
Կամաց կամաց հեռացաւ :

Դարձայ եկայ որ ոչխարներս առնեմ ,
Սղուկ մ'եմ , ա՛լ չի գտի ,
Բերանս հովին , բաց աչքերով մնացի ,
Մտածեցի թէ ի՞նչ անեմ , ի՞նչ անեմ :

Չարանքնի գեղջկուհւոյն ձայն ,
Ոչխարներս կորոյս համայն ,
Խեղճ ու կրակ մնացի ,
Խրնիթ դարձայ ձեռնուցայն :

Հա՛ պարապ ելայ , հա՛ պարապ ելայ ,
» » » » ելայ ելայ ելայ ,
» » » հա պարապ ելայ ,
» » » ելայ ելայ ելայ ,

10. Բ Ո Յ Դ Բ Ա Ր Չ Ր

Բոյ՞դ բարձր սայլի շիճար ,
Աչքդ նաշխուն ունե՞դ կամար ,
Դու ստեղծուած ես ինձ համար ,
Անգին ծաղիկ իմ նոր բուսած :
Գոյնդ նրման է մարմարի ,
Հագի՛ք շուրերն է յարմարի ,
Դու ես վարդը այս աշխարհի ,
Անգին ծաղիկ իմ նոր բուսած :
Քեզ չի տեսնել՝ ինձ մեծ մահ է ,
Հոգիս հանեմ քեզ սամ պահէ ,

Ինձնում եղած ինձ ի՞նչ շահ է,
Անգի՛ն ծաղիկ իմ նոր բուսած:
    Գիշեր ցերեկ նսսած լալով,
    Աղի արցունք քափելով,
    Ինձ թողել ես սանջուելով.
Անգի՛ն ծաղիկ իմ նոր բուսած:
Սա քեզ սեսայ ծաղկանց միջին,
Աղաչեցի ես իմ փրկչին,
Որ չկտրե յոյսն իմ վերջին,
Անգի՛ն ծաղիկ իմ նոր բուսած:

ՉՉ. ԳՆԱ, ԳՆԱ, ՀԵՏԻԴ ԵՄ

Գնա՛, գնա՛, հետիդ եմ,
Հա՛, հա՛, հա՛, հա՛, հա՛, հա՛, հա՛,
Սարիճո, էար ջան,
Սարիճո, էար ջան,
Կարմիր խնձոր գօտիդ եմ,
Հա էարիճո էար ջան,
Սարիճո, էար ջան:
    Դու ինձ էստղ չես թողնի հա՛, հա՛, եւն.
    Որտեղ երթաս, մօտիդ եմ, հա՛:
Ապարանք քարոս ա,
Քարի սակն արօս ա,
Ուղիդ եօթթ սարի ա,
Քոյրն եղբօրն կարօս ա
Եար եմ գտել նառի պէս,
    Ընկուզենի ծառի պէս,
    Ուր որ երթայ. ձայնել եմ,
    Էն մեր սիրուն սարի պէս:

12. ԳԻՇԵՐ ՅԵՐԵՆ ԿԸ ՀԱՌԱՉԵՄ

Գիշեր ցերեկ կը հառաչեմ, ա՛խ օրիորդ ֆո՛ւ սիրոյդ,
Սեւ աչերուդ, վարդ այսերուդ զարնուեցայ, ի՛նչ օգուտ,
Աչերուդ, այսերուդ, եւ ոսկեթել մազերուդ,
Միայն ֆեզի սա կ'աղաչեմ որ ունենաս ֆիշ մը գուր:

Գիշես անգուր, որ իմ արտիկս չի դիմանար այս ցաւուն,
Քեզի համար ա՛լ չի դադրիր աչֆի արցունքն օրն ի բուն,
Քեզի միայն կը յիշեմ, թէ ֆուն ըլլամ, թէ արթուն,
Թէ մուր ըլլայ, միսֆուկուգաս, նոյնպէս եւ առաւօտուն:

Շատ աղուորներ թեւ սեսայ, սիրսս միայն ֆեզ սիւրեց,
Ո՛հ, չեմ գիտեր, ըսէ ինծի թէ ֆու արտիդ ո՛վ սիրեց,
Ա՛խ, ֆո խաթուն բարի մայրիկդ իրեն փեսայ ո՛վ ընտրեց,
Գերի ըլլամ ֆո մօրկանդ, եթէ զիս գուրկ չձգեց:

Ուրախ եի, գիշես, օր մը ես ֆեզի նստեցուցի,
Սա ներսիդիս ինչ կայ չիկայ ամենն ալ հասկցուցի,
Անուտ բոյրդ զիս թովեց, ֆենէ վարդ մը փրցուցի,
Այն ի՛նչ օր եր, ի՛նչ ժամ, խելֆս գլխես թոցուցի:

13. ԳԱՐԳՍ ԼԱՅԷՔ

Դարդս լացեմ, սարի սրմբուլ,
Ալւան ալւան ծաղիկներ:

Դարդս լացեմ, բաղի բլբուլ,
Ամպտող երկնից գով հովեր:

Երկինք-գետինք գլխուս մըթնան,
Անտուն անտէր կուլամ ես,
Եարիս սարան, ջանիս սարան,
Հոնգուր, հոնգուր կուլամ ես:

Ա՛խ. եարբս ինձ հանեց սրտէն,
Անհար թողեց ու գրնաց...
Սրտիս սուգէն — խորունկ եարին,
Անտեղ թողեց ու գրնաց...:

Դարդս լացե՛ք, սարի սրմբուլ,
Ալւան, ալւան ծաղիկներ,
Դարդս լացե՛ք, բաղի բլբուլ,
Ամպսոդ երկնից զով հովեր...:

14. Ե Ր Ա Ձ

Ես լսեցի մի անուշ ձայն,

Իմ ձեռացած մօր մօտեն,

Փայլեց էրեոյլ ուրախութեան,

Բայց ափսո՛ս որ երազ էր:

Կարկաչահոս աղբիւրն այնտեղ,

Թաւալում էր մարգարիտ,

Նա յսակ էր, որպէս բիւրեղ,

Այն երազ էր ցնորամիտ:

Սա մեղեդին իսուր մայրենի,

Յիւրեց մանկութեան օրեր,

Մօրս համբոյր ես ըզգացի,

Ա՛խ, ափսո՛ս, որ երազ էր:

Կրթման սեղմեց կարօտագին,

Աչքերը սրբեց — շատ քաց էր,

Բայց արտասուք զրնում էին,

Ա՛խ, այն ինչո՛ւ երազ էր:

15. ԵՍ ՍԱՐԻՆ ԿՈՒՓԱՅԻ

Ես սարեն կուգայի,

Դուն դուռը բացիր,

Ձեռքդ ձոցը սարիւր,

Ա՛խ բրիւ լացիր:

Վա՛յ, վա՛յ, վա՛յ, վառուում եմ,

Վա՛յ, վա՛յ, վա՛յ, հալումում եմ,

Հալումում եմ, վառումում եմ:

Սա մի պինդ պաղ էի,

Դու մոմուռ լացիր,

Քո հրեղեն օւրցունեով,

Ինձի հալեցիր:

Ես մի չոր ծառ էի ,
Դու գարնան արեւ ,
Քո սիրով ծաղկեցաւ ,
Իմ նիւղն ու սերեւ :
Քե ինձ չէիր առնի ,
Ինչո՞ւ սիրեցիր ,
Մի բուռ կրրակ եղար ,
Սիրքս երեցիր :

16. ԱՆՍԵՆ ԵՎ ԱՅՆԵՆ

Երեկ տեսայ քեզ պարտիզում ,
Ծաղկած էիր վարդի պես ,
Եւ ետ պատկերդ հոգւոյս խորում ,
Նկարուեցաւ յուսեստ :
Այնտեղ , ո՛վ կոյս , ինձ գերեցիր ,
Այնտեղ ես քեզ սիրեցի ,
Այնտեղ հոգիս ջերմ սիրայիր
Ես քեզ ընծայ բերեցի :
Այժմ չունիմ մի ուրախ ժամ ,
Տրխուր է սիրսս իբր դագաղ ,
Ես մեռանել մինչեւ անգամ ,
Ցանկանում եմ ո՛հ աւա՛ղ :

17. ԵՎ ՄԵՆ ԵՎ ՄԵՆ

Եւր մ'ունեի չիմար պոյով , տեսով աննման ,
Սիրուններուն քաղուհին եր սիրոյ , անսահման ,
Ա՛խ , իմ անուշ եւր , ինչո՞ւ հեռացար ,
Ինչո՞ւ զիս թողիր , ինչո՞ւ մտռացար :
Սրբ հեռացար դու ինձանից , հոգիս խաւարեց ,
Կանաչագարդ պարտիզումս վարդը թառամեց :
Ա՛խ , իմ անուշ եւր , ինչո՞ւ հեռացար ,
Ինչո՞ւ զիս թողիր , ինչո՞ւ մտռացար :
Պատեն կախուած իմ ջուրակը ինկաւ փերուեց ,
Կանաչագարդ պարտիզումս վարդը թառամեց ,
Ա՛խ , իմ անուշ եւր... եւն. ,

18. ԼՃԻ ՄԷՋ ՆԱՐԱՆԸ

Լրնի մեջ նաւակր,
Մեղմ հողմիկ կր սանի,
Նորա մեջ նսած է,
Սիրահար պասանի:

Պասանին ձեռքն ունի.
Կիրարա ու կ'երգէ.
Իսկ քամին կր փախցու.
Նաւակր եզերէն:

Լրնի մեջ կայ,
Քարաւէն մի ամրոց,
Սիրուհւոյ բնակարան
Հանապազ փակ ու գոց:

Պասանւոյ նաւակր,
Քեպ ամրոց կր վազեր,
Ուր նորա անցեալին,
Սրտատի կ'սպասէր:

Մեղմ հովր աւելի,
Աւելի սասկսցաւ,
Երկինքը թուխայ պատեց,
Փոթորիկ բարձրացաւ:

Ալիքի լեռները
Քոռալով կր ծփան,
Պասանին աներկիւղ,
Կր նուազէ կիրարան:

Լուսնակր ամպերի,
Տակերէն երեւցաւ,
Սոսկալի աղէտի
Պատկերը բացուեցաւ:

Կէս համբան ալիք,
Նաւակին խիռեցան,
Նաւակը փօրեցին,
Յոյս չկայ փրկութեան:

Պասանին աչքերը,
Լուսնակին բարձրացուց,
Կիրարի լարերը.
Նա ուժգին հնչեցուց:

Տար վերջին խօսքերս,
Անձկալուոյս ո՛վ լուսին,
Թէ քաղցրիկ անունդ,
Յիշելով կր մեռնիմ:

Դադրեցան փոթորիկ
Ու ալիք պառկեցան,
Ջրի վրայ կոտորանք
Նաւակը երեւցաւ:

Սիրուհին սրտատի,
Նայեցաւ լնակին,
Հասկցաւ դառնութիւն,
Իր անբախտ վիճակին:
Իրարմէ բաժնեցին.
Մեզ աշխար եւ այս կեանք
Քեք մահով այտուհե՛տեւ,
Ջրի սակ միանանք:

Ասաց եւ աղաղակ
Բարձրացուց նա ուժգին,
Քյորուեց զոհ եղաւ,
Անկէտում ծովակին:

19. ԼՈՒՍՆԱԿ ԳԻՇԵՐ

Լուսնակ գիշեր բոլորովին բուն չունիմ,
Ինձ տեսնողը կարծում է սուն չունիմ,
Ննջարանս սենեակիդ պատի սակն է,
Կեանք, խնդուքիւն պարզ գիշերուայ լուսնակն է:
Մի՛ լար, մի՛ լար, մեռնիմ կամար ունեւուդ,
Արտասուք վնաս կուտայ աչերուդ:
Արի գնանք խորհուրդ անենք միասին,
Ամուսնանանք, ա՛լ չքապատենք մեծ պատին:

20. ԼԷՓՕ, ԼԷ՛, ԼԷ՛

Լէփօ, լէ, լէ, լէփօ լէ, լէ, լէփօ, լէ, լէ, հօտայի,
Հողալու ջան, հողալու ջան, հողալու,
Հողալու ջան, հողալու ջան, հողալէ,
Գիւզէլ, շիրին, եարալը ջան, եարալէ,
Գիւզէլ, շիրին, եարալը ջան, եարալէ:
Հօլէ՛յ, հօլէ՛յ, հօլէլլէ,
Հայրս սունը բող հզնի,
Մայրս սունը բող չեղնի,
Դէ տղերք եկեք, բող հանենք,
Չար բեւամու աչքը տանենք:

21. Ի Մ Ը Ն Տ Ր Ա Յ Ը

Կապոյտ երկնում,
Ասղեր են փայլում,
Այլ եւ լուսնակը,
Ամենից սիրուն,
Ամենից փայլուն,
Է արեգակը:
Կանաչ դաշերում,
Եւ այգիներում

Ծաղիկներ կան շատ,

Բայց չե ոչ մինը,

Վարդի նմանը,

Նա է բնութեան զարդ:

Սիրուն աղջիկներ,

Ինչպէս ծաղիկներ,

Ամեն տեղ շատ կան,

Բայց իմ բնածր

Հրեւակի է նրման:

22. ԿՈՒԺՆ ԱՌԱՅ

Կուժն առայ, ելայ սարը,

Չը գրսայ Ֆիսան եարը,

Ֆիսան եարը ինձ սրւեք,

Չը քաւեմ ահ ու զարը:

Ծեծ սարի հովին մեռնեմ,

Շէկ սրդի բոյին մեռնեմ,

Մի սարի ա չեմ տեսի,

Տեսնողի աչին մեռնեմ:

Բըլբուլ սարի վերայ,

Խընձորը ծառի վերայ,

Սիրած սիրածի սային,

Չոր գետնին՝ քարի վերայ:

23. ՀՈԳԻՈՅՍ ՀԱՏՈՐԸ

Հողւոյս հատոր իմ հրեւակըս, ո՞ւր մնացիր,

Բաժինս եղաւ միայն սանջանք, ողբ ու լաց,

Ոչ ոք եղաւ հեք վիճակիս խորիմաց,

Կարօտվը պիտի մեռնիմ, աչքս բաց:

Ե՞րբ պիտի գայ նազալիս զիս ըստիտե,

Անջատման սուրն հողւոյս տունը կը կոփե,

Մահուան բօքը հեք արտիկս կը տրտե,

Կարօտվը պիտի մեռնիմ, աչքս բաց:

24. Հ Ո Վ Լ Ի Ն Ի

Հով, հով, հով լինի,
Եարիս տունը ծով լինի,
Թող, թող, թող լինի,
Եարքս քամարով լինի:

Դե գանե՛ք գանե՛ք, հողը հանե՛ք,

Մեր թե՛նամու զողը հանե՛ք:

Ծաղիկ ես ծաղկանց միջին,
Մի հաս ես աղջկանց միջին,
Եա՛ր, ինձ պարզերես արա,
Իմ ընկեր մարդկանց միջին:

Արի մի բաղպար խաղանք,

Տրնկող մնանք, չր կաղանք,

Հարսնի՛քիդ ալիւրք,

Մուղնու ուխտից վաղ աղանք:

Իրար հե՛տ բաղը գնանք,

Ուսե՛նք խմե՛նք, լիանանք,

Թե՛նամու աչքը հանե՛նք,

Մեր Ասուծոյ գոհանանք:

25 Հ Ո Վ Ի Ի Ը Մ Ա Ր Ի Ն Տ Խ Ե Յ

Հովիւր սարին տարեց,
Սիրոյ երգը նուագեց,
Երգը վառ աչերին, երգը վարդ այսերին,
Երգը զուարթ օրերին:

Ա՛ն, խեղճ հովիւ, քեզ բաժին

Խոր ձորին մնացիր, երգը վառ... եւն:

Ահա կուգայ նոր գարուն,

Ծաղիկներով զարդարուն,

Սիրում եմ գոյնզգոյն ծաղիկներ,

Հա՛, հա՛, հա՛, գոյնզգոյն ծաղիկներ:

Հե՛, խեղճ հովիւ... եւայն:

26- Հ Ա Մ Ե Ս Տ Ա Ղ Ձ Ի Կ

Համեստ աղջիկ, ինձ մի՛ սանջիր չարաչար,
Չարաչար սիրուն ջան, չարաչար,
Հոգիս հոգւոյդ մասաղ լինի ամեն ժամ,
Ամեն ժամ . սիրուն ջան ամեն ժամ,
Ես հայ դու հայ մեր մեջ չկայ խտուրթիւն,
Խտուրթիւն, սիրուն ջան, խտուրթիւն,
Նազու, նազու, ինձ մի քցիր սարէ սար .
Սարէ սար, սիրուն ջան, սարէ սար,
Մասաղ կեանքումս ինձ մի դներ գերեզման .
Գերեզման, սիրուն ջան, գերեզման :

27- Հ Ո Յ Ի Ա Ր

Հոյ նար, ծամեր ունիս ծիրանի,
Ջան նար, հովր թել թել կը սանի,
Հապօն գոնդա, ես չեմ գոնդա,
Դու գոնդա, գոնդա, գոնդա :
    Հոյ նար, աչեր ունիս գեղանի,
    Ջան նար, անոնք ինձի կը ժպտին,
    Հապօն գոնդա . . . եւայլն .
Հոյ նար, քրթեր ունիս նրուենի,
Ջան նար, քամին հետք կը սանի,
Հապօն գոնդա . . . եւայլն :

28- Հ Ո Յ Ի Ա Ղ Ձ Ա Ի Ի Մ

Հոյ նազան իմ, նազան իմ .
Ջան նազան իմ, նազան իմ,
Նազան, դու բարով եկար,
Կանաչ սարերով եկար,
Ծաղիկ փաղելով եկար :
    Գարնան սիրուն ծաղիկ ես,
    Հոյ նազան իմ, նազան իմ,
    Ինձ համար աղաւնիկ ես,

Ջան նազան իմ, նազան իմ,
Գրիխիս վրով պրօթս տուր.
Հոյ նազան իմ, նազան իմ :
Նաեխուն բել բիթեռնիկ ես,
Ջան նազան իմ, նազան իմ,
Սար ջան դու բարով եկար,
Կանաչ սարերով եկար,
Շաֆար ծամելով եկար,
Քիչ քիչ ուտելով եկա :

29. Հ Ա Բ Բ Ա Ն

Հաբրբան, ջան է ջան
Համբարձմանին այն գիւեր,
Այն գիւեր, յուսնակ գիւեր,
Պառկիմ ծոցդ մէկ գիւեր.
Ծրծեմ եռ կարմիր բուշեր :
Հաբրբան, ջան է ջան,
Սիրել եմ սերն երեսին,
Անթառամ բերն երեսին,
Ո՛վ իմ սիրածն ինձ չի տայ,
Ասքծոյ կրակն երեսին :
Հաբրբան, ջան է ջան,
Սարի թրթրնջուկ թազա,
Մեղր ու շաֆար քեզ մազա,
Ինչպէս նազանի աղջիկ,
Քեզ պէս սրդին ո՛նց սազայ :
Չեր սան սակէն վար կ'անեմ,
Չար քրտերին քար կ'անեմ,
Թող իմ սիրածն ինձի սան,
Տրսմութիւնս թարկ անեմ :
Առուղի պէս խաղ տաս,
Բլբուլի պէս տաղ ասա,
Ինչքան որ գովես, արժեմ,
Իմ մօտ գովական փեսայ :

30. ԽՆԿԻ ԾԱՌ

Մեր դրանք խրնկի ծառ,
Գիւլիւմ ջան,
Չեր դրանք խրնկի ծառ,
Գիւլիւմ ջան,
Խրնկեցին ալ, բերել բար,
Գիւլիւմ ջան,
Իմ խորոսիկ, պզտիկ եար,
Գիւլիւմ ջան
Մեր դրանք խրնկի ծառ,
Նաւախուն բլբուլ վրեճն թառ,
Յրթար ու գար, շորո՛ր սար,
Սիրուն եարին օրօր սար :

Մեր դրանք խրնկի ծառ,
Մարջան բլբուլ վրեճն թառ,
Գրնար ու գար թելին սար,
Անու՛ւր եարի շրնին սար :

Մեր դրանք խրնկի ծառ,
Ոսկի բլբուլ վրեճն թառ,
Կարմիր խնձոր անել սար.
Ալւան ծաղիկ սանել սար :

31. ՄԱՏԱՂ ԸԼԼԱՄ ԱՂՋԻԿ

Մատաղ ըլլամ, մատաղ աղջիկ, փուկի, մատաղաւ
հասակիդ,
Բրնաւուր դեմքիդ, սեւուկ աչքիդ, գոյգ մը սեւուկ
պիսակիդ,
Արդէն խոցեց, փափուկ սիրքս թարթիչներդ նետի պէս,
Սեւ յօնեւորդ մի՛ պրոքսեր ի սէր գանգուր գիսակիդ,
Առանց ֆեզի ես վայրկեան մը կանփիս մէջ չեմ հեշտանար.
Լոյս երեսըդ ի՞նչ անու՛ւր է. դիտելով չեմ կրտսանար,
Թէ շլացեալ աչքիս արցունք թափին, դու մի վրտսանար,
Կարծէ որ ես գոհ ըլլամ ֆեզ, գերազանցն ես տեսակիդ:

Դու ես կեանքս, անձս, հոգիս. երկու աչքիս լոյս,
 Դու ես գանձս, երջանկութիւնս սիրահարիս միակ յոյսն,
 Նազանքներդ անթիւ հանոյք կը պատճառեն թուառիս
 Ուզածիդ շափ գիս շարշարէ, պէտք չէ երբէք պատկառիս
 Բայց դուն ինչո՞ւ, ազնիւ սոխակ, ասդիս անդին կը
 [թառիս,
 Դանդաղ դանդաղ կը մտեցնաս պատճառս պատկիդ:

32. ՇՈՐՈՐԱ ԱՆՈՒՇ ՉԱՆ

Շորորա, անուշ ջան, շորորա՛,
 Անուշ շորորով ես կորայ.
 Անուշ լուսնակ նորել է.
 Շորորա, անուշ ջան շորորա:
 Նորել բակ բոլորել է.
 Անուշ շորորով ես կորայ,
 Շարան—շարան ամպի մեջ.
 Շորորա անուշ ջան, շորորա:
 Մթել ու մոլորել է.
 Անուշ շորորով ես կորայ
 Վարդ եմ փայլել շաղկերով
 Վեր եմ դրել մազերով
 Մի ջուխտ շամամ եմ կորցրել,
 Իրա կանաչ թաղերով:

33. ՈՐՍԿԱՆ ԱՂԲԵՐ

Որսկան աղբեր, սարէն կուգաս,
 Սարի մարայ կը փնտռես,
 Ասա՛ երաբ, դուն չը տեսար
 Իմ մարայրս, իմ բայես . . .
 Դարդի ձեռքէն սարերն ընկաւ,
 Իմ արեւրս իմ բայես.
 Գլուխն առաւ փառերն ընկաւ,
 Իմ ծաղիկս իմ բայես:
 Տեսայ, փութիկ նաւթուն բալեդ,
 Կարմիր կանաչ է կապել:

Սիրած եարի համբոյրի տեղ ,
Սրտին վարդեր են ծրելի :
Ռուկան աղբեր , առա' , եարաբ ,
Ռ'վ է հարսը իմ բալիս ,
Ռ'վ է գրեկում չոր գլուխը ,
Իմ մարալիս , իմ լալիս . . . .
Տեսայ , փուրիկ , դարդոս բալեդ ,
Քարն է դրել բարձի տեղ ,
Անուռ քնով սաք գրեկակն է
Կրծքում գրեկ եարի տեղ :

34. ՈՒՐՏԵՂ ՍՐՈՆ Ե Կ՛Ն ԿԸ ՏԷՍՆԵՄ

Ուրտեղ սիրուն կին կը տեսնեմ .
Կը նորանան դարդերս .
Ու երբ անուռ երգ մը լսեմ ,
Կը խորանան դարդերս .
Սահման չունին , դարման չունին ,
Չեն վերջանում չեն անցնում
Ա՛խ , մահուան պէս , սեւ մահուան պէս ,
Իմ դարդերս դարդերս :
Ջուր յոյսերով . անմահ սիրով .
Սա քեզ խորունկ սիրեցի .
Աստղ ու երկինք-մասաղ սիրքս
Ոտերիդ սակ փրձեցի .
Սեր չը տուի ու աշխարհին
Սիրքս կրտաւ , շուտան ջան :
Ա՛խ . զքմունիս է ա՛խ զմունիս է ,
Իմ յոյսերս , իմ սերս :
Կարօտ կեցայ կրնոջ սիրուն .
Սրտի ոսկի արեւին .
Պապակ կեցայ մուր սարերին .
Բաւր փրփուր նրժոյցին ,
Կեանքս անցաւ թելերը թափ ,
Սիրքս կոտրած սազի պէս .
Ա՛խ . ծովին խոր , սարին ծանր .
Իմ դարդե՛րս , դարդե՛րս . . . .

35. ՉԵՑ ՀԱԽՍՏՈՒՄ

Չես հաւատում որ քեզ եմ սիրում,
Թէ գիշեր ցերեկ անունն անհանգիստ .
Միայն քեզ համար մտածում եմ միտ,
Դու չես հաւատում որ քեզ եմ սիրում .
Թէ քու վառ սիրով ես հիւանդ պառկայ .
Ուժս սպառած, լեզուս չորացած .
Ասեմ քո սիրուն հոգիս կ'աւանդեմ,
Դու չես հաւատում որ քեզ կը սիրեմ .
Բայց եթէ յանկարձ ես խելագարուեմ,
Չեռնես ծոցս փողոցները օրջիմ,
Սէ սիրոյ եզրը երգեմ սգալով,
Դու չես հաւատում . . . եւայլն:
Վերջապէս թէ քո սիրքը յաղթելով,
Սպաննէ յանկարձ վերջին շունչս տալով,
Քեզ համար միայն արիւնս թափեմ,
Դու չես հաւատում . . . եւայլն:
Թէ սառ դիակս ամփոփուած լինի,
Մի քանի չոր չոր տախտակների մէջ,
Ընկերներս սանին դազադս գրկած,
Դու չես հաւատում . . . եւայլն:
Ամեն դառն արցունք թափելով պիտի
Ինձի համբուրեն, հրածես տալով,
Դու չես մօտենար գէթ վերջին անգամ,
Բարեւոյ տալու մինչեւ յաւիտեան:
Ծնողք, բարեկամ, երկիւնք ու երկիր,
Իմ սիրոյս համար վկայ եմ կանչում:
Դու չես հաւատում . . . եւայլն:
Սրբ արեւ լուսին խաւարին յանկարձ,
Սրբ ինձ իջեցնեն խաւար գեղեզման,
Գերեզմանիցս էլ մի նիչ կ'արձակեմ,
սիրում, էլ չես հաւատար:

ՅԵ. ՊԱՂ ԱՂՔԻՔԻՆ ՄԵՑ

Պաղ աղբիւրի մօտ կանգնած մի աղջիկ ,
Սափոր ձեռին, ինն էր գեղեցիկ ,
Առաւօտուն թոնիր վառ ,
Ես մայիլ եմ քեզ համար ,
Նրման ես կարմիր խրճճոր լորիկ ,
Լորիկ , լորիկ , ջանքս լորիկ :

Պաղ աղբիւրի մօտ ,
Կանգնած հայ սրղայ ,
Հրացանը ուսին ,
Ինն էր քաջ հսկայ :
Առաւօտուն թոնիր վառ ,
Ես մայիլ եմ քեզ համար .
Նրման ես կարմիր խրճճոր լորիկ ,
Լորիկ , լորիկ , ջանքս լորիկ :

ՅԶ. ՍԱՐԷՆ ԿՅԻՊԱՅ ՑԻԱԻՈՐ

Սարեն կուգայ ձիաւոր ,
Վայլէ, լէ, լէ, լէ,
Մեր սանը շարսախաւոր :
Իննիլիկ փրննիլիկ, կարնիլիկ, եար, եար,
» » » » »
Հրէս եկաւ իմ աղբեր ,
Մեծ օրուան թագաւոր ,
Ծառերի հովին դուրպան ,
Իմ եարի պոյի դուրպան ,
Մեկու օր ա չեմ տեսիլ ,
Տեսնողի աչիին դուրպան :
Անձրեւ եկաւ տողայէն ,
Ուռի տրեւ դողայէն ,
Հրէս եկաւ իմ աղբեր ,
Այ ձին տակէն խաղայէն :

Ճամբայ տուեմ , առաջ գամ ,
Սիրած եարիս բարեւ սամ ,
Ուխտ եմ արել որ առնեմ ,
Քող տեսնի աշխարհ այամ :

38. ՍԱՐԵՐԻ ՀՈՎԻՆ ՄԵՌՆԻՄ

Սարերի հովին մեռնիմ ,
Իմ եարին բոյին մեռնիմ .
Էսոր օխտն որ չեմ տեսել ,
Տեսնողին աչքին մեռնիմ :
Ա՛խ ենեմ , արուն կուգայ ,
Սեւ արթս գարուն կուգայ ,
Ի՞նչ ենեմ ես եմ եարբ ,
Պրօքսուի , գարուն կուգայ :
Ծար , եար , եար , եար , նա նայ ,
Ա՛խ նանի ջան , նանի ,
Վա՛ նանի , նանի ջան :
Հուսնակը կեռ ու կամար ,
Քոյր մեռնի եղբոր համար ,
Օխտն որ պաս եր պահել ,
Իմ եարի համբի համար .
Ա՛խ ենիմ արիւն . . . եւայլն :

39. ՍԻՐԵՑԻ ԵԱՐՍ

Սիրեցի եարս սարան ,
Ծարայ տուին ու սարան ,
Էս ի՞նչ գուլուն աշխարհ ե ,
Պոկեցին սիրս ու սարան :
Ցաւս մեծ ե , նար չը կայ ,
Ճար կայ , ա՛խ նարակ չը կայ .
Էս ի՞նչ գուլուն աշխարհ ե ,
Սրակից ընկեր չը կայ :

Լաւ օրերս անցան գրնացին ,
Սեւ դարդերս մնացին ,
Աս ի՛նչ գուշում աշխարհ ե ,
Խոր ցաւերս մնացին :
Սարերի վրով գնաց ,
Իմ եարս խռով գնաց ,
Ոչ լոր եր նա, ոչ կախաւ ,
Ձեռ իցս թռաւ գնաց :

40. Մ Է Ք

Սեր իմ, ո՛վ սե.ր, սեր :
Ա՛խ, դու անգուլթ սեր՝
Տարիւ խելի միտս ,
Քլիխս եղար սեր :
Ո՛վ իմ սիրոյ կոյս ,
Հասուր իմ հոգւոյս ,
Առանց քեզ մի ժամ ,
Կեանքից շուճիմ յոյս :
Մարդիկ անհամար ,
Ինձ խենթ խելագար
Կոչում են աժմուս ,
Դու եղար պատճառ :
Մինչ ե՛րբ դու այսպէս ,
Ինձ պիտի տանջես ,
Մինչ ե՛րբ դու նրազ ,
Այլուդ թիթեռն ես :

41. Ս Ի Ր Ո Ւ Հ Ի Ս

Սիրուհիս քեզ համար ,
Կեանքս կես եղաւ ,
Քո անունն եր միայն ,
Որ ինձ կեանք տրաւ :

Աղջիկ քո սիրուն,
Շքեղ անունով.

Սելորակ աչքով,

Երկնածիր ունեով:

Այրուի քո սիրքը,

Այրեցիր հրով,

Վառուի քո սիրքը,

Վառեցիր սիրով:

Մանուշակ նունուձար,

Վարդ, մեխակ շուշան,

Ոչինչ են ինձ համար,

Իմ անցին հոգեակ:

Մորիցդ գաղտուկ,

Արի մեր պարտեզ,

Ման գանձ միասին

Սիրուն դու եւ ես.

Այրուի՛ քո սիրքը . . . եւլն. . .

Բայց ափսո՛ս չեմ կարող,

Որ գամ քեզ տեսել,

Իմ վիրաւոր սրտիս

Կարօք առնեմ:

Դե՛, բաւական է,

Նայիր երկնին,

Կապոյտ երկնին,

Քո խղմնաճին:

Այրուի՛ քո սիրքը . . . եւլն. . . :

42. ՍՕՆԱ ԵԱՐ

Սօնա եար, Սօնա եար,

Սօնա սիրուն, Սօնա եար,

Վառդավառք գայիս ա,

Սօնա եար, Սօնա եար,

Ծաղիկը ցնծայիս ա,

Սօնա սիրուն, Սօնա եար,
Ա՛յ գիւլին կանչող աղջիկ,
Սօնա եար, Սօնա եար,
Ձեճդ ճուրջսայիս ա,
Սօնա սիրուն, Սօնա եար,
Սօնա եար, Սօնա եար.
Սօնա սիրուն, Սօնա եար:

48. ՍԱՐԷՆ ԵԼԱԻ

Սարեն ելաւ երկու մուխ.
Բոյիդ մեռնիմ,
Մինչ հանք ա, մկը ծուխ,
Սոյիդ մեռնիմ,
Բոյիդ մեռնիմ,
Սրկու սրունն երեւաց,
Մինք քեկ ու մինք թուխ,
Սոյիդ մեռնիմ:
Կապոյս քունակն ասելու,
Ոսկի սարք ճարելու,
Դէմք կանաչ սարի լանջ,
Արեւի պէս վառել ա,
Իմ եարն ա շաւ խորոսիկ,
Մեղքին ա ոսկի գօթիկ,
Աստուած սիրէք, աղբրքիք,
ն րէք եարիս մօս:

ԱՐԸ ՍԱՐԷ ՆՄԱՆ ՁԷ

Սարք սարի նման չէ,
Հո՛յ, օրօր Արիւն,
Հանն աւէք. լանն աւէք՝ իմ եարի.
Իմ սիրելու վասք մ'աւէք իմ եարի:
Սարք եարի նման չէ,
Հարսն ու աղջիկ շաւ ծնայ,
Մեկն էլ եարի նման չէ:

Զառ մանուսակ բաղի մեջ,
 Քաղնուել է բաղի մեջ,
 Լուսաբացին ծաղկում ա,
 Հովի, շողի, շաղի մեջ,
 Երանի՛ քեզ, ա՛լ աղջիկ,
 Ոսկիդ ծայե, ծայ աղջիկ,
 Դու մեր սանր հարսնցու,
 Ես քեզ համար սալ աղջիկ:

45. ՍՆՔ ԵՐԸ ՀՈՎ ԵՆԱ

Սարերք հովել ա Տիրան զան, հօ՛ հովել հօ՛,
 Բաներուս մրնացել ա Տիրան զան հօ՛ հովել հօ՛,
 Օրերք գնացել ա   »   »   »   »   »
 էլ գնալով անելով   »   »   »   »   »

46 Ք ԵՔ ԵՐՍՈՒԼԻԿ ՍՐՔԱՀԱՐԸ

Փայլուն աչքով, փոքր ոտքով,
 Կարմրուկ աղջիկ մը երբ տեսնեմ,
 Չեմ դիմանար. մեծ փութով
 Սիրսս անոր կը յայտնեմ.
 Քառուիլն ի՛նչ է, չեմ գիտեր,
 Պատիւն ի՛նչ է, չեմ սեպեր,
 Քեւ ելլէ զիս չափե,
 Կ՛ուզեմ զայն իսկոյն գրկել:
 Խննոյք, հարսնիք, անուան թօն,
 Պարտահանդես կամ թատրոն,
 Հրաւեր չեմ նայիր:
 Երս կը նետուիմ սանձասօն:
 Քառուիլն ի՛նչ է, չեմ գիտեր,
 Քաղաղիկան ալ չեմ սեպեր,
 Քեւ հրէ ու մեք,
 Կ՛ուզեմ ձեռքս սղմրել:

Գիշերները Բուն շունիմ,
Փողոցները կը Երջիմ,
Կը Բսվոսիմ աղջրկանց,
Խօսք կը նետմ հեռուանց:

Քառուիլն ի՛նչ է, չեմ գիտեր,
Պատիւն ի՛նչ է չեմ սեպեր,
Թեւ կիցով դուրս նետն,
Կ՛ուզեմ զանոնի կամոսել:

Ամեն աղջկանց ծանօթ եմ,
Շաքար ու փունջեր դրկամ եմ,
Ամենուն ալ նամակով,
Կեանքս զոհել ուխտամ եմ:

Քառուիլն ի՛նչ է, չեմ գիտեր,
Խիստ ու ամօթ չեմ սեպեր,
Թեւ երեսիս թննն,
Կ՛ուզեմ զանոնի համբուրել:

Դեռ անցեալ օր նոր հարս մը,
Որ երկանն հետ պարտեր,
Գացի ըսի կամաց մը.

Ազուր երիկ չես առեր:

Քառուիլն ի՛նչ է, չեմ գիտեր,
Մահն ի՛նչ է, չեմ սեպեր,
Զի ամեն օր շարունակ,
Սա սորվամ եմ ծեծ ուսել:

47. ՔԵԼԷ ՔԵԼԷ

Քիլե, քիլե, քելիդ մեռնիմ.

Քո զովական խելիդ մեռնիմ.

Սիրաւոր յորիկ, վիրաւոր յորիկ,

Լորիկ, սեւաւոր յորիկ, յորիկ ջան,

Քելդ քիլե, սոյիդ մեռնիմ,

Քո չիմարի բոյիդ մեռնիմ,

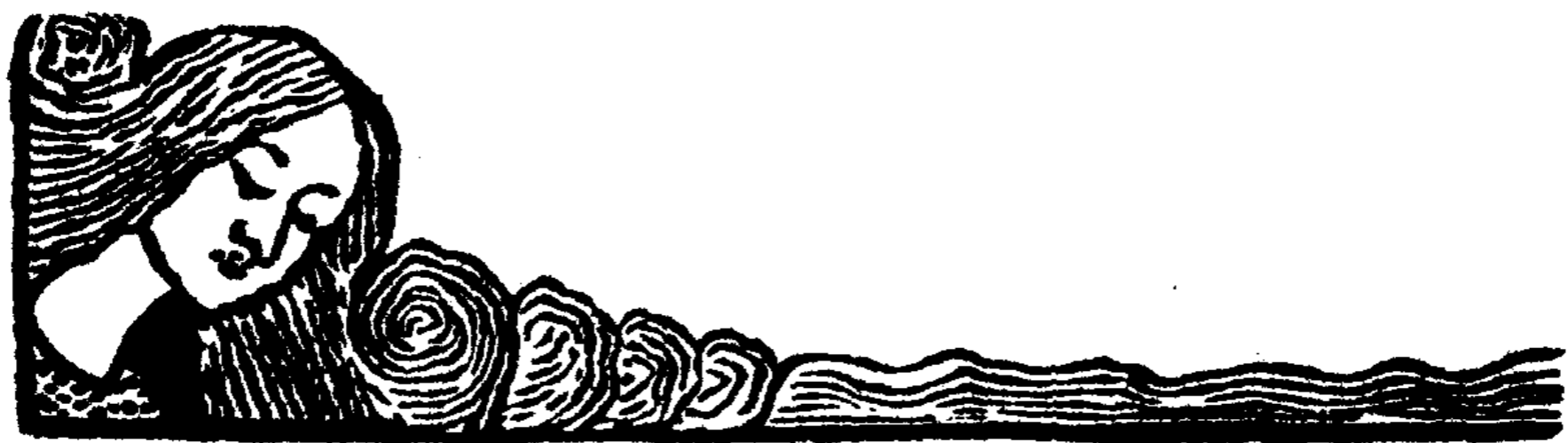
Քիլե քիլե, քոյիդ մեռնիմ,

Քո յուսնյայ շողիդ մեռնմ,
Քո սիրունիկ ձեցիդ մեռնիմ,
Քեյէ կեյէ, բերնիդ մեռնիմ,
Քեյէ կեյէ ձեռիդ մեռնիմ,
Քո հուր կրակ սերիդ մեռնիմ,
Քեյէ կեյէ աչիդ մեռնիմ,
Քո անուշիկ պաչիդ մեռնիմ:

48. ՄԱՆՈՒՇԱԿ

Սիրուն մանուշակ,
Ի՞նչու ես թմուեք,
Կապոյտ աչերդ,
Ինչո՞ւ ես փակեք:
Քեզ ո՞վ մեղադրեց,
Քեզ ո՞վ բամբասեց,
Քո անուշ հոտով,
Քեզ ո՞վ զմայլեց:
Սիրուն, ո՞վ աղջիկ,
Ի՞նչու չես խօսեք,
Քո սիրուն ձայնով,
Ի՞նչու չես երգեք:
Քեզ ո՞վ մեղադրեց,
Քեզ ո՞վ բամբասեց,
Քո անուշ ձայնով,
Քեզ ո՞վ զմայլեց:

40. ՔԻՒԱՆ

Սակաւապետն երջանիկ չէ, թուառ ալ չէ, սեւ ի՛նչ է,
Հանգիստ, առողջ, ազատ կ'ապրի. խաղաղ սրտով կը ննջէ
Նա հանոյից գերի չըլլար, հոգին մարմնոյն չի մատներ,
Ա՛յլ գիտէ որ կեանք մարդուս փորձանք է զատ մի բան չէ:
Բնութեան բոլոր գաղտնեացն հմուտ ջերմեռանդով կը
[կրկնէ,

Այսօր փոքրիկ սխալմունք մը վաղը հոգիդ պիտի տանջէ
Սա ոչ միայն գրական մարդ է, միայնգաման հոգեկան.
Սրբ սասանան դեմն ելլէ, խելքն օգնութեան կը կանչէ,
Տպէտն է որ ցոփութեան մէջ երջանկութիւն կ'երագէ,
Իսկ գիտունը ժուժկալութեամբ թշուառութիւնն կը շնչէ
Անխել մարդը կենաց համբան խոսոր կ'երթայ մինչ
[կորուս.

Իսկ խելօքին փոյթ չէ, կարծես թէ գաբրիէլեան փողն
[հնչէ,

Իմաստակն ամեն յանցանք թող բնութեան վերագրէ,
Իմաստունը չի տարբերիր ամեն մէկ բան մը փունջէ,
Առաքինին մօտ գրկէն զատ դպրոց չունի, ի՛նչ օգուտ,
Ամեն կոչեալ բնօրեալ չըլլար, ո՛վ ինչ կ'ուզէ բարբանջէ
Ասելիներդ թող հալածեն թեզ, փոյթ մ'ըներ ո՛վ երիտա-
[սարդ,

Ինչ գոհ եղիր հաւատփովդ, յոյս երագէ, սէր շնչէ,
Երջանկութիւն, թուառութիւն, ի՛նչ վերացեալ հոժ
բառեր,

Անունը կայ, բայց ինք չիկայ, ո՛վ գներ, ո՛վ վաճառեր ...:

ՎԵՐԶ

ՅԱՆԿ ԵՐԳԵՐՈՒ

<p>Թիւ 1. Աղւոր աղջիկ էջ 3</p> <p>» 2. Ահա մօտեցան » 3</p> <p>» 3. Ահա սուրանդակ » 4</p> <p>4. Սիրահար » 5</p> <p>» 5. Արեւոյսը նորէ. » 5</p> <p>» 6. Իմ չինարի էար » 6</p> <p>» 7. Առեուն կանուխ » 6</p> <p>» 8. Այագեազ սարն. » 7</p> <p>» 9. Հովուին երգը » 7</p> <p>» 10. Բոյդ բարձր » 8</p> <p>» 11. Կնա, գնա. » 9</p> <p>» 12. Գիւտը ցերեկ. » 10</p> <p>» 13. Գարդս լացէք » 10</p> <p>» 4. Եւագ » 11</p> <p>» 15. Ես սարէն կու. » 11</p> <p>» 16. Առաջին սէր » 12</p> <p>» 17. Եար մը ունէի » 12</p> <p>» 8. Լէյ մէջ նաւակ » 13</p> <p>» 19. Լոսնակ գիւտը » 14</p> <p>» 20. Լէփօ լէ լէ » 14</p> <p>» 21. Իմ բնեւածը » 14</p> <p>» 22. Կուժն առայ » 15</p> <p>» 23. Հոգւոյս հաւոր » 15</p> <p>» 24. Հով լինի » 16</p>	<p>25. Թիւ Հովիւը սարին էջ 16</p> <p>26. » Համեստ աղջիկ » 17</p> <p>27. » Հոյ նար. » 17</p> <p>28. » Հոյ նազան իմ » 17</p> <p>29. » Հաբրբան » 18</p> <p>30. » Խնկի ծառ » 19</p> <p>31. » Մասող ըլլամ » 19</p> <p>32. » Շորորա » 20</p> <p>33. » Որսկան աղբեր » 20</p> <p>34. » Ուրտող սիրուն. » 21</p> <p>35. » Չես հաւատում » 22</p> <p>36. » Պաղ աղբիւրին. » 22</p> <p>37. » Սարէն կուգայ » 23</p> <p>38. » Սարերի հովին. » 24</p> <p>39. » Ս »</p> <p>40. » Սէր » 25</p> <p>41. » Սիրուհիս » 25</p> <p>42. » Սօնա եար » 26</p> <p>43. » Սարէն ելաւ » 27</p> <p>43. » Սարը սարին » 27</p> <p>45. » Սարերը հով ելա » 28</p> <p>46. » Թեթեւօղիկ » 28</p> <p>47. » Քեյէ քեյէ » 29</p> <p>48. » Մանուշակ » 30</p> <p>49. » Թիւան » 31</p>
--	---

ՅՈՒՆԱՀԱՅ ՄԵԾ ԳՐԱՏՈՒՆ

Հ Ո Ր Ի Զ Ո Ն

ՕՏՈՍ մեղ. Ալեխանդրիու թիւ 60
Գալալիա — Յունաստան

*Կը հայթայթենք ամէն տեսակ
պատմական, վիպական, գի-
տական, գրական, կրօնա-
կան, երգիծական, դպրո-
ցական գրքեր, բառա-
րաններ, ֆրանս. մէ-
թոտներ եւ այլն:*

Մեր նշանաբանն է

Ուղղամիտ եւ արագ գործունեութիւն :

Յայնարարութիւնք միտ կանխիկ:

Փորձեցե՛ք եւ զո՛ն պիտի մնաք:

Գիմե՛յ ուղղակի մեր հասցեքն.

Mr. Léon Djérahian

Libraire „Horizon”

Gavalla (Grèce)